

МОВА СУСІДА**IC.06****Яку роль відіграють найбільш вживані слова в різних мовах**

ВИХОВНА МЕТА: вивчення окремих найбільш поширеніх слів та виразів мови країни-сусіда чи етнічних громад, які компактно проживають на певній місцевості.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ: виховна година, позакласний захід, урок етики, уроки рідної та іноземних мов.

6–15 років

КЛЮЧОВІ СЛОВА: міжкультурна комунікація, порозуміння, солідарність.

Вчитель може використовувати цю методику у ході позашкільнного заходу, до якого залучаються учні різних класів одночасно. Це може бути, наприклад, загальношкільний фестиваль різних культур. Для кожної вікової групи школярів пропонуються певні групи слів та виразів, котрі об'єднані за семантичним значенням, комунікативною функцією тощо.

Учні спілкуються поміж собою в парах чи міні-групах, вивчаючи найбільш поширені слова, вирази з обраної класом іноземної мови.

Клас	Слова	Вирази
1	Хлопчик, дівчинка, мама, тато, бабуся, дідусь, сім'я, сусід, друг, учитель, школа, школяр, я, ти, ми, так, ні.	Здрастуйте! – До побачення! Як тебе звати? – Мене звати... Давай дружити! – Добре! Вибач, будь ласка! – Добре! Давай помиримося! – Добре! Дякую! – Будь ласка! Смачного! – Спасибі! Хто це? – Це (моя бабуся, мама, мій дідусь..., мій друг, мій сусід, мій вчитель). Що це? – Це (мій дім, моя школа, моя вулиця).
2	Земля, водойма (море, річка, озеро, струмок, джерело), населений пункт (місто чи селище, село), вулиця, музей, пам'ятник, храм.	Як справи? – Добре! Вітаю! – Дякую! Вітаю зі святом! – Спасибі! Приходь у гості! – Добре. Дякую! Ласкаво просимо! – Дякую! Сідай! Вгощайтесь! – Дякую, дуже смачно! Дякую, не хочу!
3	Літо, зима, осінь, весна, ранок, день, вечір, ніч, сонце, вітер, дощ, сніг, тепло, холодно, вчора, сьогодні, завтра, зараз, свято, подарунок, пісня, танець, гра; числівники: один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять	Познайомся, цей мій/моя (друг, однокласник, брат, сестра, мама, бабуся, вчителька і т. д.) – Дуже приємно! Мене звати... Приходь у гості! – Дякую, коли? – (сьогодні, завтра, вранці, вдень, ввечері) Допоможи мені, будь ласка! – Дякую! Давай допоможу! – Дякую! Ти любиш (тобі подобається)... (працювати, вчитися, співати, танцювати, грati)? – Я люблю (мені подобається)... (вчитися, співати, танцювати, грati). / Ні, я не люблю (мені не подобається)... Я хочу... (їсти, пити, спати, гуляти, вчитися, грatisя, дружити). – Добре, будь ласка!

Розділ 4. КУЛЬТУРА ТА МІЖКУЛЬТУРНЕ СПІЛКУВАННЯ

4	<p>Батьківщина, світ, традиція, подорож, цікаво, господар, гість, казка, вірш, легенда, добрій, злий, хороший, поганий, красивий, ввічливий, тут, там, близько, далеко, прямо, направо, наліво</p>	<p>Звертання до незнайомої людини похилого віку, середнього віку, ровесника, чоловіка / жінки. Що це? – Це (мій дім, моя школа, музей)... – Дуже гарно! Хто це? – Це... Ласкателі просимо! – Спасибі! Я запрошу тебе... (в гості, в подорож, в театр, в кіно). – Дякую, це цікаво! Як можна знайти... (школу, дім, музей, море)? – Прямо, направо, близько, далеко, там... Розкажи, будь ласка,... (казку, вірш, легенду). – Добре, слухай! (Слухай, це цікаво!) Вам/тобі допомогти? – Дякую, ти дуже добрий!</p>
5	<p>Мама, тато, бабуся, дідусь, народ, родич, брат (старший / молодший), сестра (старша / молодша), тітка (по батькові / по матері), дядько (по батькові / по матері), сім'я, рід, ім'я, прізвище, батьківщина, сусід, сусідка, друг, подруга, мова; мій, моя, моє, наш, наша, наше, наші, я, ти, так, ні.</p>	<p>Здрастуйте! Здрастуй! – (відповідь) До побачення! – (відповідь) Давай познайомимося! Знайомтесь! Знайомся! Як тебе звати? – Мене звати... Давай дружити! – (відповідь) Дякую! Будь ласка! Вибач, будь ласка! – (відповідь) Я українець, росіянин, єврей, поляк, татарин. Моя рідна мова...</p>
6	<p>Земляк, майстер, календар, свято, дні тижня, релігія (віра), літопис, легенда, казка, історія, пам'ять, книга, грамотність, час, щоденник, море, річка, гори, степ, берег, рік, день, місто, село, селище, пори року.</p>	<p>Де ти живеш? – Я живу... (в місті, селі, біля річки, біля моря, на березі). Я хочу навчитися цьому! Поважне звертання до майстра. Поважне звертання до освіченої людини, вчителя. Який сьогодні день? – Понеділок, вівторок, середа і т. д. Котра година? Ми запізнююмося! – Хвилину! / Секунду! / Зараз! Не запізнююся! Ходімо! Мені подобається (я люблю) читати, ходити в гори, купатися, гуляти... – Давай разом! Не забудь! – Я пам'ятаю! Я пишаюся своїм земляком (тобою, твоїми успіхами)!</p>

7	<p>Бог, Головна книга, культова споруда, священнослужитель, молитва, піст, вірянин, прихожанин, свято, паломництво, гріх, пекло, рай, Новий Рік, костюм, рушник, вишивка, звичай, похорони, поминки, залучення до релігії, весільна церемонія.</p>	<p>Звертання до священнослужителя. Звертання до одновірця (в храмі). Храни (Спаси) тебе Бог. (традиційна форма подяки) Я християнин (православний, католик) / мусульманин / юдей. Вітаю! – Дякую! Привітання на Новий Рік. – Відповідь. Традиційне привітання в релігійне свято (Курбан-Байрам, Ураза-Байрам, Великден, Різдво і т. д.) – Відповідь. Привітання із залученням до релігії (хрещення, сюннет, обрізання). – Відповідь. Формула висловлення співчуття на похоронах / поминках. – Відповідь. Приходь у гості! – Добре, дякую! Ласкаво просимо! – Спасибі! Сідай! Вгощайтесь! – Дякую, дуже смачно! / Дякую, не хочу! / Я дотримуюся посту.</p>
8	<p>Батьківщина, традиція, подорож, господар, гість, тут, там, близько, далеко, прямо, направо, наліво, подарунок, музей, кіно, театр, концерт, сувенір, гостинці, національна страва, національний танець, турист, вода, сік, чай, кава, фрукти, солодощі.</p>	<p>Ласкаво просимо! – Дякую! Я тебе запрошу... (в гості, у подорож, в театр, в кіно...) – Дякую, я прийду! Підкажіть, будь ласка, як знайти... (музей, концертний зал, театр, море, сувенірний магазин...)? – Прямо, направо, наліво, близько, далеко, там... Як Вам / тобі допомогти? – Дякую, ти дуже люб'язний! Вам подобається (Крим, танець, пісня, концерт, страва і т. д.)? Щасливої дороги! Зателефонуй! Телефонуй! Мій телефон... Я хочу це придбати. Скільки коштує? Зробіть знижку! Смачного! Що Вам запропонувати? – Вода? Сік? Кава? Чай? Фрукти? Будь ласка (що Ви бажаєте? Чим можу бути корисний?)</p>
9	<p>Природа, земля, струмок, взаємодопомога, побратим, сирота, хворий, інвалід, бідний, гордість, повага, сором, честь, терпіння, милосердя, добрий, злий, хороший, поганий, красавий, ввічливий.</p>	<p>Допоможи мені, будь ласка! – Дякую! Давай допоможу! – Спасибі! Давай зробимо разом! – (відповідь) Будь милосердним! Май терпіння! Будь чесним! Я хворий. – Видужуй! Вибач, мені соромно, я не хотів. Ти вірний друг! Я поважаю тебе! Я пишауся тобою! У мене горе! – Що сталося? (Співчуваю)</p>

Джерело: Матеріали проекту «Культура добросусідства»/ М. Араджионі, І. Брунова-Калісецкая, О. Смирнов, Е. Чорний. Інформаційно-дослідницький центр «Інтеграція та розвиток». Сімферополь АР Крим, 2008.

